

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU
DJELATNOST**

Odgovori na komentare i primjedbe pristigle na nacrt
Pravilnika o obimu i načinu dostavljanja podataka o kapacitetima
elektronske komunikacione infrastrukture koja je od interesa za zajedničko
korišćenje u II krugu javnih konsultacija

1. Komentari Crnogorskog Telekoma (br. 04-22645 od 19.10.2009.)

Opšti komentari:

Koristimo priliku da izrazimo nadu da će Agencija uvažiti činjenicu da Crnogorski Telekom, kao operator koji posjeduje najobimniju infrastrukturu, u najvećem dijelu ne raspolaže relevantnim podacima ni u formi ni u obimu koji predviđa nacrt Pravilnika, te da će u nastavku procesa javnih konsultacija omogućiti Crnogorskom Telekomu da učestvuje u izradi zajedničke forme izvještavanja zajedno sa Vašim predstavnicima na adekvatan način prevaziđe ovo ograničenje.

Pored toga Crnogorski Telekom je u okviru pojedinačnih komentara dao komentare za koje Agencija ocjenjuje da su opšteg karaktera, pa ih zbog toga navodi u dijelu opštih komentara.

Postavlja se pitanje cjelishodnosti ovakvog pristupa i regulacije ovog pitanja i pored činjenice da je članom 33 stav 5 dato pravo Agenciji da propiše način i obim dostavljanja podataka interesantnih sa stanovišta zajedničkog korišćenja. Naime, članom 31 Zakona propisana je obaveza operatora da prije svakog početka, izmjene ili prestanka korišćenja elektronskih komunikacionih mreža(infrastrukture) obavijesti Agenciju o datim promjenama, i obaveza Agencije da date promjene registruje, kao i koje podatke su operatoru dužni da stave na raspolaganje Agenciji u cilju registracije promjene. To konkretno znači da svaka promjena u režimu korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture je poznata i registrovana kod Agencije u trenutku ili prije date promjene, odnosno da Agencije posjeduje sve podatke o stanju elektronske komunikacione infrastrukture svakog operatora.

Protiv ovakvog zakonskog rješenja Crnogorski Telekom je imao primjedbe prije donošenja Zakona ali kako je isti usvojen u jednoj netransparentnoj proceduri ovakva naša primjedba nije usvojena.

Smatramo da je ovo nepotrebno opterećivanje operatora dodatnim informisanjem Agencije o podacima koje ona već ima, te da bi ovakav pristup bio cjelishodan samo u slučaju spora između operatora oko zajedničkog korišćenja kada bi bilo normalno tražiti od operatora da daju detaljnije podatke o infrastrukturi od onih koji su dostavljeni Agenciji prilikom registracije.

Stav stručne službe Agencije:

Iz opštih komentara Crnogorskog Telekoma je potpuno jasna obaveza operatora, kao što je navedeno i u odgovorima Agencije u I krugu javnih konsultacija, dostavljanja podatka Agenciji o svojoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi. Međutim, i pored toga određeni operatori nijesu u potpunosti ispoštovali svoje zakonom propisane obaveze, tj. nijesu Agenciji dostavili sve podatke o svojoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi. To znači, da operatori koji su dostavili sve podatke o svojoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i promjenama u vezi s istom nijesu dužni da dostavljaju iste podatke Agenciji, te se je iz tog razloga neprihvatljiv stav Crnogorskog Telekoma da su operatori dužni da dostavljaju podatke Agenciji koje ona već posjeduje.

Agencija će, svakako, prilikom pripreme forme izvještavanja razmotriti sugestije svih operatora.

Pojedinačni komentari:

Član 1

Shodno članu 3 tačka 6 ZEK elektronska komunikaciona mreža koja može biti predmet kolokacije je definisana kao skup elemenata koji služe za smještaj i podršku elektronske komunikacione opreme. Tačkom 7 istog člana definisana je elektronska komunikaciona oprema kao poseban pojam što po mom shvatanju znači i treba da bude tumačeno da elektronska komunikaciona oprema shodno članu 33 ne treba da bude predmet kolokacije, već samo elementi koji služe za smještaj i podršku elektronske komunikacione opreme kao što su gradjevine, kontejneri, ormarić, sistemi za napajanje energijom i vodom i sl. U tom smislu ovaj dio treba izbrisati iz predmeta regulacije ovog pravilnika.

Stav stručne službe Agencije:

Odbija se predlog Crnogorskog Telekomu. Naime, tačka 6 člana 3 Zakona o elektronskim komunikacijama daje definiciju elektronske komunikacione infrastrukture (a ne elektronska komunikaciona mreže, kako stoji u navedenom komentaru Crnogorskog telekoma), dok je članom 33 Zakona propisani uslovi zajedničkog korišćenja iste, te iz tog razloga ne postoji mogućnost bilo kakvog dodatnog tumačenja (tj. predmet zajedničkog korišćenja može biti samo elektronska komunikaciona infrastruktura shodno članu 3 tačka 6 Zakona). Međutim, pored podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi za zajedničko korišćenje iste je od ključnog značaja i njena zauzetost elementima elektronske komunikacione mreže, pa je iz tog razloga neprihvatljiv predlog Crnogorskog Telekomu.

Član 2

Stav 1: Obzirom da CT nema geodetske snimke trasa, osim malog broja za kanalizacije koje su rađene u novijem periodu, dostavljanje dokumentacije za kablovsku kanalizaciju u ovakvom obliku zahtijeva njenu predhodnu izradu a za koje je potrebno angažovati znatne resurse (materijalne i ljudske). Zbog toga je potrebno ostaviti duži rok za dostavljanje dokumentacije u ovakvom obliku, minimum 3 godine, ili eventualno izmijeniti sadržaj i obim podataka koji se dostavljaju za kablovsku kanalizaciju.

Stav 3: Ovdje je logično da se dostave podaci o opremi koja se nalazi u zgradi ili drugoj telekomunikacionoj infrastrukturi budući da od toga koliko prostora u infrastrukturi zauzima oprema zavisi raspoloživost infrastrukture za kolokaciju, ali sama oprema nije i ne može biti predmet kolokacije.

Stav stručne službe Agencije:

Stav 1: Ne prihvata se predlog Crnogorskog Telekomu za produženjem roka na 3 godine, jer bi se na taj način potpuno obesmisllilo donošenje ovog pravilnika, ali se rok

za dostavljanje podataka mijenja i iznosi 6 mjeseci. Operatori u Crnoj Gori imaju obavezu, shodno odredbama važećih zakona, da vode detaljnu evidenciju o svojoj kablovskoj infrastrukturi. Shodno tome, operatori su dužni da preduzmu sve radnje koje su neophodne za ispunjavanje svojih zakonom propisanih vodova. Osim toga, podaci koji su navedeni u ovom članu omogućavaju operatorima da na efikasan način koriste svoju elektronsku komunikacionu infrastrukturu, te da u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama omoguće njeno zajedničko korišćenje.

Stav 3: Podaci o opremi su neophodni zbog procjene raspoloživosti elektronske komunikacione infrastrukture za zajedničko korišćenje, a zajedničko korišćenje elektronske komunikacione opreme nije propisano odredbama ovog pravilnika.

Član 3

Stav 1: komentar isti kao kod člana 2 stav 1.

Stav 2: Iz razloga što u praksi različiti operatori primjenjuju različitu metodologiju za obračun zakupa prostora (posebno na stubovima) u zavisnosti od lokacije do lokacije. Većina operatora i nema određenu cijenu zakupa za sve lokacije koje posjeduje.

Informacija o cijenama i metodologiji obračuna zakupa infrastrukture će vjerovatno biti navedena u drugim dokumentima operatora, tako da ovdje treba predvidjeti samo dostavljanje informacija o zakupu u/na objektima koji su zaista predmet iznajmljivanja. Svaka kolokacija u pogledu uslova je prevashodno predmet pregovora operatora, i da tek ukoliko se operatori ne dogovore može se uključiti Agencija. U tom smislu smatramo nepotrebnim objavljivati unaprijed cijene koje su svakako predmet pregovora. U praksi može se desiti da cijena zakupa određenog stuba može biti različita za različite operatore zavisno od pozicije na stubu i slično. Dakle, unaprijed objavljivanje cijena kolokacije je nepotrebno.

Stav 4: Za izradu forme dokumenata formirati zajedničku radnu grupu sastavljenu od predstavnika Agencije i operatora.

Stav stručne službe Agencije:

Stav 2: Uvažava se komentar Crnogorskog Telekoma, s tim da je ovim stavom predviđeno dostavljanje podataka o cijenama za kapacitete na antenskom stubu koji su predmet zajedničkog korišćenja, tj. iznajmljivanja. Dakle, dostavljaju se podaci o cijenama za već iznajmljene kapacitete na antenskom stubu, koje su rezultat pregovora zainteresovanih strana.

Stav 4: Agencija će prilikom izrade forme dokumenata, u skladu sa odredbama pravilnika, uzeti u obzir mišljnje zainteresovanih strana.

Član 4

Predlog da se član preformuliše, i glasi:

„Operator javne elektronske komunikacione mreže je dužan da u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu „Agencija“) dostavi raspoložive podatke, u skladu

sa ovim pravilnikom i članom 18 Zakona o elektronskim komunikacijama.“

Stav stručne službe Agencije:

Ne prihvata se predlog Crnogorskog Telekomu jer bi se dodavanjem riječi „raspoložive“ potpuno obesmisllila svrha pravilnika, a samim tim Agencija ne bi raspolagala validnim podacima. Takođe, član 18 se odnosi na podatke koji se dostavljaju Agenciji na njen zahtjev, dok je dostavljanje ovih podataka propisano članom 33 Zakona.

Član 6

Iako je ovo propisano kao obaveza operatora smatramo da je takodje necjelishodno svaka 3 mjeseca dostavljati podatke. Smatramo da slijepo primjenjivanje zakona bez razmišljanja kakve posledice to ima za operatora nije cjelishodno. Zato bi u konkretnom slučaju trebalo revidirati potrebu da se ovo pitanje reguliše na ovakav način, i pored činjenice što postoji zakonski osnov, jer bi i takav liberalniji pristup bio takodje u duhu zakona, a značajno bi rasteretio operatore, ostavljajući pravo Agenciji da u slučaju spora dobije sve neophodne detaljne podatke, kao i da ispuni cilj tj. obezbijedi racionalnije korišćenje prostora, zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi.

Stav stručne službe Agencije:

Cilj predmetnog člana je da se Agenciji omogući ažuriranje podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi. Dakle, operatori koji su dostavili podatke o svojoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, su obavezni da na kvartalnoj osnovi Agenciji dostave podatke o promjenama koje se odnose na tu infrastrukturu, shodno stavu 4 člana 33 Zakona. Agencija smatra da ova obaveza ni na koji način ne može ugroziti operatore.

Član 7

Budući da se podaci o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi nijesu čuvali u elektronskoj formi smatramo neophodnim ostaviti operatorima duži rok za ispunjenje ove obaveze. Optimalan rok je 3 godine.

Stav stručne službe Agencije:

Članom 146 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da će, između ostalog, svi operatori u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, izvršiti tehničke adaptacije i aktivnosti koje omogućavaju primjenu ovog zakona. To znači da su svi operatori već morali da budu spremni za implementaciju svih odredaba zakona, pa samim tim i za izvršenje ovih obaveza. Iz tog razloga bi produžavanje roka na vrijeme od 3 godine bilo u suprotnosti sa pomenutim zakonskim odredbama.

2. Komentari Radio-difuznog centra (br. 01-2186 od 16.10.2009.)

Opšti komentari:

Kao što znate, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (dalje Agencija) je odbila sve primjedbe RDC-a smatrajući da su u suprotnosti sa članom 33 Zakona o elektronskim komunikacijama (dalje Zakon).

Agencija ovako tumači član 33 pomenutog Zakona (citiramo):

„Primjedba RDC-a, da predmet pravilnika treba da budu podaci o kapacitetima koji su od interesa za zajedničko korišćenje predmetne infrastrukture je neprihvatljiva za Agenciju jer bi na taj način operatori“

Napominjemo da je RDC u ovoj najbitnijoj primjedbi citirao upravo član 33, stav 4 Zakona: „Operator, na zahtjev Agencije, najmanje jednom u tri mjeseca, dostavlja ažurirane podatke o svojim kapacitetima koji su od interesa za zajedničko korišćenje predmetne infrastrukture.“

Ne vidimo razliku između našeg stava i Zakona.

Stoga ostajemo pri svojim primjedbama, znajući da, ako je za Agenciju naš predlog pomenutog člana Zakona neprihvatljiv, na to ne možemo uticati.

Stav stručne službe Agencije:

Radio-difuzni centar nije tačno citirao odgovore koje je Agencija dala na njihove kome nare u prvom krugu konsultacija povodom predmetnog pravilnika, na osnovu koga se može izvesti pogrešan zaključak u vezi odgovora koji je Agencija dala. Naime, predmetni stav Agencije, kao odgovor na dopis RDCa u prvom krugu javnih konsultacija, glasi:

„Primjedba Radio-difuznog Centra, da predmet pravilnika treba da budu podaci „o kapacitetima koji su od interesa za zajedničko korišćenje predmetne infrastrukture“ (tj. podaci o infrastrukturi raspoloživoj za zajedničko korišćenje, što je kontekst pojedinačnih primjedbi) je neprihvatljiva za Agenciju jer bi na taj način operatori bili u situaciji da procjenjuju koja je infrastruktura (ili dijelovi iste) raspoloživa za zajedničko korišćenje.“

Iz navedenog citata, koji je objavljen na web site-u Agencije, se može jasno vidjeti da Agencija ovim stavom ne „tumači član 33 pomenutog Zakona“, kako navodi RDC u svom komentaru, već odgovara na primjedbe RDCa pristigle u I krugu javnih konsultacija. Međutim, važnija od toga je suština komentara RDCa koja je navedena u zagradama citiranog stava (da operatori treba da dostavljaju samo okvirne podatke o raspoloživoj elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi), a koji je Agencija ispravno navela i na njega odgovorila.

U skladu sa tim, Agencija ostaje pri svojim stavovima iznesenim u odgovorima na komentare RDCa pristigle u I krugu javnih konsultacija po ovom pravilniku, koji su objavljeni na wb siteu Agencije.

3. Komentari PTT Inženjeringa (br. 1411-2/09 od 16.10.2009.)

Opšti komentari:

Smatramo da su spojni putevi po optičkim kablovima izuzetno značajan elektronski komunikacioni infrastrukturni resurs od interesa za zajedničko korišćenje, tim više što u postojećoj mreži mreži spojnih puteva po optičkim kablovima na teritoriji Crne Gore postoje ogromne rezerve optičkih vlakana koje operator, koji ih posjeduje, ne koristi, niti će ih koristiti.

Zbog toga spojni putevi po optičkim kablovima pored kablovske kanalizacije, antenskih stubova i građevinskih objekata trebaju biti predmet zajedničkog korišćenja.

U tom smislu predlog Pravilnika o obimu i načinu dostavljanja podataka o kapacitetima elektronske komunikacione infrastrukture koja je od interesa za zajedničko korišćenje treba dopuniti u članovima 1, 2 i 3 tako da se ustanovi obaveza operatora o dostavljanju podataka za spojne puteve po optičkim kablovima.

Stav stručne službe Agencije:

Ne prihvata se predlog PTT Inženjeringa. Naime, tačkom 6 člana 3 Zakona o elektronskim komunikacijama data je definicija elektronske komunikacione infrastrukture koja glasi: „Elektronska komunikaciona infrastruktura je skup elemenata koji služi za smještaj (građevina, kontejner, ormarić, antenski stub, kablovska kanalizacija i sl.) i podršku (napajanje energijom i vodom, sistemi klimatizacije, uzemljenja, dojava i zaštite i sl.) elektronske komunikacione opreme“. Shodno navedenom kablovi sa optičkim vlaknima i oprema koja čine elektronsku komunikacionu mrežu ne spadaju u elektronsku komunikacionu infrastrukturu shodno odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama. Međutim, obaveza dostavljanja podataka od strane operatora o elektronskim komunikacionim mrežama (a samim tim i o kablovima sa optičkim vlaknima) je propisana odredbama člana 31 Zakona o elektronskim komunikacijama. Kada je u pitanju korišćenje ovih kablova od strane drugih operatora, ono je regulisano dijelom zakona koji se odnosi na operatorki pristup.

Pojedinačni komentari:

Član 1

„Ovim pravilnikom se propisuju obim i način dostavljanja podataka vezanih za kablovsku kanalizaciju, antenske stubove i zgrade sa pripadajućom opremom koji mogu biti od interesa za zajedničko korišćenje elektronske komunikacione infrastrukture.“

Umjesto rečenice «i drugu pripadajuću građevinsku infrastrukturu i» koja je nedefinisana i ostavlja mogućnost za različite dileme prikladnije je da stoji «sa pripadajućom opremom». Umjesto «koja može» treba da stoji «koji mogu»

Stav stručne službe Agencije:

Prihvata se djelimično predlog PTT inženjeringa i vrši se preformulisanje člana 1, tako da glasi:“ Ovim pravilnikom se propisuju obim i način dostavljanja podataka vezanih za kablovsku kanalizaciju, antenske stubove, zgrade i druge građevinske objekte koji mogu biti od interesa za zajedničko korišćenje elektronske komunikacione infrastrukture.“

S obzirom da zajedničko korišćenje opreme nije predmet ovog pravilnika, smatramo da u članu 1 ne treba navoditi opremu, već samo elemente infrastrukture shodno definiciji iz Zakona o elektronskim komunikacijama.

Član 2

Stav 1: Umjesto rečenice «geodetske snimke trasa» treba da stoji «katastar podzemnih instalacija», jer je ovo uobičajeni termin. Umjesto riječi «trase» treba da stoji «kablovske mreže».

Stav 3: Umjesto rečenice «drugoj pripadajućoj građevinskoj infrastrukturi» treba da stoji «drugim građevinskim objektima»

Stav stručne službe Agencije:

Stav 1: Ne prihvata se predlog, s obzirom da u skladu sa Zakonomom o državnom premjeru i katasru nepokretnosti termin „katasra vodova“ obuhvata više podataka od geodetskih snimaka trasa, za koje Agencija smatra da nijesu neophodni. U skladu sa važećim propisima drugi organi u Crnoj gori vode katastar podzemnih vodova. Takođe, smatramo da bi termin «kablovske mreže» nije odgovarajući u ovom kontekstu.

Stav 3: Prihvata se predlog i vrši se zmajena riječi «drugoj pripadajućoj građevinskoj infrastrukturi» riječima «drugim građevinskim objektima».

Član 3

Stav 1: Dokumentacija o ukupnim i iznajmljenim kapacitetima kablovske kanalizacije, u vlasništvu operatora, mora obavezno da sadrži slijedeće podatke:

- adresu i geografske koordinate početne i krajnje tačke svake pojedinačne trase, sa geodetskim snimkom trase;
- situacione i pregledne šeme kablovske kanalizacije za svaku kablovsku mrežu pojedinačno;
- plan razvijenih kablovskih okana za svaku kablovsku mrežu;
- grafičke popise za svaku kablovsku mrežu koji su urađeni prema važećim propisima;
- ukupan kapacitet kablovske kanalizacije na trasi;
- dužina trase u metrima;
- pregled položenih kablova, sa podacima o namjeni i vlasnicima kablova;
- iznajmljeni presjek kablovske kanalizacije izražen u broju i tipu kablovskih cijevi i način na koji je taj kapacitet iskorišćen u odnosu na ukupni kapacitet;

Comment [HH1]: Obavezno dodati ove tri alineje, jer se na osnovu ovih podataka dobija potpuni uvid u kapacitete kablovske mreže, a operatori ovakvu tehničku dokumentaciju već moraju posjedovati. Izuzetno bi bilo značajno da podaci koji se dostavljaju u elektronskoj formi budu obrađeni pomoću softverskog paketa TeleCAD-GIS

Comment [HH2]: Ove dvije alineje nijesu potrebne, jer su ovi podaci sadržani u podacima iz prethodnih alineja

Comment [HH3]: Umjesto riječi «tip» treba da stoji «pregled», jer je tip kablova već sadržan u preglednim šemama i grafičkim popisima

- cijena iznajmljivanja prostora u kablovskoj kanalizaciji;
- naziv operatora korisnika kablovske kanalizacije;
- tehnička dokumentacija mora biti urađena u TeleCAD – GIS programu za izradu digitalne tehničke dokumentacije telekomunikacionih mreža

Comment [HH4]: Dodati ovu alineju

Stav 3: Ispraviti tekst na više mjesta koja su označena umjesto «instalisanu snagu» treba da stoji «potrošnju instalisane»

Stav stručne službe Agencije:

Stav 1: Ne prihvata se predlog za dodavanjem tri nove alineje, s obzirom da godetski snimci trasa daju sve podatke koji su sadržani u predloženim alinejama. Takođe se ne prihvata dodavanje posljednje alineje u ovom stavu, jer je Agenciji potrebno izvedeno stanje objekta, dok se u toku projektovanja mogu koristiti različiti softverski paketi za izradu tehničke dokumentacije

Stav 3: prihvataju se predlozi.

Član 6

Operator javne elektronske komunikacione mreže je obavezan da redovno, nakon nastale izmjene u elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi a najmanje jednom u 3 mjeseca, dostavlja Agenciji izvještaje o promjenama u elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi koji treba da sadrže podatke iz člana 3 ovog Pravilnika.

Comment [HH5]: Potrebno je dodati ovu rečenicu. Na ovaj način podaci o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi operatora koje posjeduje Agencija bi bili ažurnij

Comment [HH6]: Zamijeniti «dostavi» sa «dostavlja»

Stav stručne službe Agencije:

Prihvata se predlog i vrši se preformulacija ovog člana, tako da glasi:

„Operator javne elektronske komunikacione mreže je obavezan da nakon izmjene u elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi, a najmanje jednom u 3 mjeseca, dostavi Agenciji izvještaje o promjenama u elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi koji treba da sadrže podatke iz člana 3 ovog pravilnika.“

Podgorica, 02.11.2009.